

Mitrochin Vasilij Nikitič (1922-2004) :

Vasilij Nikitič Mitrochin sa narodil v roku 1922 v Strednom Rusku. Svoju kariéru v zahraničnej rozviedke začal v roku 1948, keď boli Ministerstvo zahraničnej bezpečnosti (MGB/Ministerstvo gosudarstvenoj bezopasnosti) a Vojenská rozviedka (GRU/Gosudarstvenoj razvedyvajemoje upravlenije) dočasne spojené vo výbore informácií (KI/Kamitet informácií). Než bol Mitrochin v roku 1952 vyslaný na svoju prvú zahraničnú misiu, KI sa rozpadol a MGB sa opäť stalo tradičným rivalom GRU. Prvých päť rokov strávil v paranoidnej atmosfére Stalinovej diktatúry. V januári bol MGB rozpustený a vzniklo KGB. Po Chruščovovom odhalení Stalinovho kultu osobnosti vo februári 1956 sa Mitrochin stal príliš otvoreným, za čo bol koncom roku 1956 prevedený do archívu 1. hlavnej správy KGB.

V júni roku 1972 opustila 1. hlavná správa KGB (zahraničná rozviedka) svoje preplnené kancelárie na veliteľstve KGB v strede Moskvy v Ľublanke a premiestnila sa do novej budovy na juhovýchode Moskvy v Jaseňove. Mitrochin pracoval v starých kanceláriách a zodpovedal za archív prevezený do nových priestorov. V tomto období začal Mitrochin prepisovať a vynášať údaje z archívu zahraničnej rozviedky. Cez víkend ich potom prepisoval na svojej chate na písacom stroji. Toto robil celých 12 rokov, až do roku 1984, kedy odišiel do dôchodku.

Roku 1992 utiekol do Anglicka, kde po siedmich rokoch spolu s Christopherom Andrewom^[1] vydal knihu *Mitrochinov archív*. Obsahom knihy sú poznámky, ktoré si Mitrochin dvanásť rokov takmer každodenne vyrábal z prísne tajných zložiek archívu KGB siahajúcich až do roku 1918.

Aj keď ruská zahraničná spravodajská služba (SVR) príbeh zavrhla ako nereálny, fakty sú šokujúce. Bývalý dôstojník nepriniesol do Británie detaily o pár stovkách, ale tisíckach sovietskych agentoch a dôstojníkoch rozviedky pôsobiacich po celom svete, a z ktorých mnohí dodnes žijú v zahraničí maskovaní ako cudzí štátni príslušníci.

Americká FBI obsah tohoto archívu popisuje „ako najkompletnejší a najrozsiahlejší spravodajský materiál, ktorý bol kedy v dejinách špionáže od nejakého zdroja získaný“.

^[1] Anglický profesor súčasných dejín a vedúci katedry histórie v Cambridge.